

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Limfjordsrådet

Tid 26. juni 2020, 09.00 – 11.30

Sted Comwell Hvide Hus Aalborg, Vesterbro 2,
9000 Aalborg

Deltagere Poul Erik Kristian Andreasen, Brønderslev
Joan Hansen, Herning
Karsten Filsø, Holstebro
Jens Chr. Golding, Jammerbugt
Jørgen Sørensen, Mariagerfjord
Jane Grøn, Mariagerfjord
Poul Riis Rosen, Morsø
Kim Edberg Andersen, Rebild
Anna Oosterhof, Rebild
Jens Peder Hedevang, Skive
Esben Oddershede, Thisted
Jens Lauritzen, Vesthimmerland
Niels Krebs Hansen, Vesthimmerland
Kurt Johansen, Viborg
Bjarne Jensen, Aalborg

Embedsmandsgruppen

Asger Nielsen, Brønderslev
Dan Overgaard, Herning
Torben Mølgaard, Holstebro
Henrik Damsgaard, Jammerbugt
Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Thomas Damgaard, Lemvig
Lars Sandberg, Randers
Claus Riber Knudsen, Rebild
Ann Ammitzbo, Skive
Tanja Bilde Binderup, Thisted
Jørgen Jørgensen, Viborg
Michael Palsgaard, Aalborg
Michael Damm, Sekretariatet
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet
Niels Vedel, Sekretariatet

Peter Forfang Sørensen, Rambøll (pkt.2)
Jannie Elkær Bisgaard, Rambøll (pkt. 2)

Afbud Frederikshavn Kommune
Hjørring Kommune
Ikast-Brande Kommune
Struer Kommune

Formandskab:

Vesthimmerland Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Frederik IX's Plads 1 Tlf. 9966 7000 www.vesthimmerland.dk
9640 Farsø post@vesthimmerland.dk

Næstformandskab:

Jammerbugt Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen
Lundbakvej 5 Tlf. 7257 7777 www.jammerbugt.dk
9490 Pandrup tm@jammerbugt.dk

Mødeleder Jens Lauritzen
Referent Niels Vedel
Udsendt 3. juli 2020

**Sagsnr./Dok.
nr.**

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Indstilling godkendt.

2. Orientering om Thyborøn Kanal (ved Rambøll)

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at

- Limfjordsrådet tager orientering om arbejdet med Thyborøn Kanal til efterretning

Baggrund:

Syv limfjordkommuner og -forsyninger er gået sammen omkring klimatilpasningsprojektet 'Thyborøn Kanal og Vestlige Limfjord', som er en del af det EU-støttede klimatilpasningsprojekt 'Coast to Coast Climate Challenge'.

Forslaget går konkret ud på at indsnævre kanalen til blot 250 meter ved at forlænge hofde 59 ud for Thyborøn og hofde 72 ud for sydspidsen af Agger Tange med sammenlagt cirka én kilometer. Samtidig vil sejlrenden blive uddybet til 13 meter fra de nuværende otte meter.

Limfjordsrådet besluttede på møde 07.02.2020 at invitere Rambøll til kommende rådsmøde med henblik på en drøftelse af betydningen for Limfjordens natur og miljø.

Der henvises til vedlagte slides

- **Ændringer i saltholdighed er der pt. ikke set på.**
- **Påvirkning af stavsild (Habitatdirektivets bilag II og V) kan blive et tema i forhold til ændrede strømforhold ved Thyborøn Kanal – Dette er ikke afklaret.**
- **Indsnævring vil have betydning for sedimentaflejringer. Der vil således komme mindre sand til fjorden og dermed forventeligt færre udgifter til flytning / klapping af sediment.**
- **Betydningen i forhold til vandstanden i den østlige del af Limfjorden er ikke undersøgt.**

3. Vandløbsindsatsen i oplandet til Limfjorden.

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at

- Sekretariatet tager en drøftelse med Kommunerne hver især i forhold til ønsker vedr. plan for gennemførelse af realiseringsprojekterne.

- Sekretariatet udarbejder ud fra kommunedrøftelserne forslag til en opdateret plan for håndtering af vandløbsindsatserne lagt i sekretariatet.

Baggrund:

Det er i Limfjordsrådet aftalt, at Sekretariatet understøtter kommunernes mål med som minimum at have realiseringsansøgt alle vandløbsprojekterne i oplandet til Limfjorden senest efteråret 2021. I den forbindelse er der udarbejdet en plan for gennemførelse af forundersøgelserne. Realiseringerne skal også løses og der er nu et EU-programskifte i forhold til Hav- og Fiskeriudviklingsprogrammet, der giver anledning til en revision af planen for vandløbsindsatsen.

Det nuværende Hav- og Fiskeriudviklingsprogram 2014-2020 (EHFF) afsluttes formelt set i år. Afslutningen af programmet indebærer, at alle EHFF-programmets tilskudsmidler skal være hjemtaget fra EU-Kommissionen senest ved udgangen af 2023, herunder dem til vandløbsprojekterne. EHFF-midler, der ikke er hjemtaget fra EU ved udgangen af 2023 falder bort og kan ikke udbetales til Danmark. For at sikre, at Danmark kan sørge for rettidig hjemtagning og dermed ikke går glip af EHFF-midler, skal alle vandløbsrestaureringsprojekter, der har fået EHFF tilskud i 2020 eller tidligere, være afsluttet senest 1. kvartal 2023. Dette medfører, at der på EHFF-tilskudsordningen vandløbsrestaurering ikke vil blive givet tilsagn til projektperioder længere end 1. kvartal 2023 samt, at der ikke kan gives projektførlængelser til vandløbsrestaureringsprojekter ud over 1. kvartal 2023.

Indstilling godkendt – Orientering blev taget til efterretning.

4. Vådorråde ansøgninger i næste vindue

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at

- Limfjordsrådet godkender, at Sekretariatet ansøger vådområdeprojekter, så der bliver igangsat vådområder svarende til målet plus 20% "overimplementering" / reserveprojekter.

Baggrund:

Pt. ser det ud som om, at målet med at realiseringsansøge vådområder svarende til en kvælstofreduktion på 373 ton lige bliver nået. Der er dog pt. ikke mange reserveprojekter, der vil kunne dække, såfremt projekter måtte falde eller blive mindre.

Der må i VOP'en være 20 % "overimplementering" / "reserveprojekter". Sekretariatet afklarer, hvilke projekter, der kan søges i næste ansøgningsrunde (12. juni – 1. september), så hele rammen inkl. de 20 % ekstra indsats, fyldes ud.

For at kunne nå forundersøgelsen i de nye projekter inden for planperioden vil de nye projekter skulle igangsættes hurtigst muligt især for så vidt angår naturundersøgelserne.

Indstilling godkendt – Orientering blev taget til efterretning.

5. Vandråd 2019 / 2020

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet drøfter vandrådsarbejdet 2019 / 2020 i oplandet til Limfjorden.

Baggrund:

Der er indberettet 118 spærringer (mål 47 stk.) og 610 km vandløb (mål 427 km)

Vandrådet for Limfjorden var på møde 02.06.2020 enige om at sende følgende bemærkninger til den kommunale politiske behandling af forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger i 3. vandplanperiode:

- *"På grundlag af en konstruktiv dialog i rådet, blev det i enighed besluttet at anbefale det foreliggende forslag til vandløbsindsatser i 3. vandplanperiode.*
- *Vandrådet anbefaler, at kommunerne ved de enkelte projekter tager en konkret vurdering i forbindelse med forundersøgelserne af det konkrete vandområde og lægger sandfang som virkemiddel ind ved behov.*
- *Vandrådet opfordrer til at det bliver sikret ved det enkelte projekt via forundersøgelsen, at der er afsat midler til at forebygge klimabetingede oversvømmelser.*
- *Vandrådsmedlemmers kommentarer til konkrete vandområder fremgår af it-værktøjet. Vandrådet anbefaler, at disse indgår i overvejelserne i forbindelse med endelig projektering af indsatserne.*
- *Vandføringsevnen må ikke ændres med mindre det aftales med de involverede parter / lodsejerne i projektet."*

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

6. Masterplan for Limfjorden

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet godkender det foreløbige strateginotat.
- Sekretariatet efter sommerferien går i gang med en proces om de projektinitiativer som Masterplanen skal understøtte.
- Limfjordsrådet drøfter interessentmøde herunder, hvem der skal deltage og dagsorden.
- Limfjordsrådet godkender tidsplan for det videre arbejde.

Baggrund:

Første udkast til Masterplanen version 1.0 forligger nu (eftersendes). Ud over selve strateginotatet har arbejdsgrupper udarbejdet seks ligestillede tekniske baggrundsnotater, der også vil blive brugt i forhold til den handlingsorienterede del.

Interessenter inddrages herefter med henblik på input, ligesom borgmestrene i de to KKR'er og derefter de kommunale tekniske udvalg inddrages inden sagen igen behandles i Embedsmandsgruppe og Limfjordsråd – Forventeligt først på efteråret. Den kommunale politiske behandling følger i efteråret efter de kommunale budgetforhandlinger. Sekretariatet vil udarbejde forslag til en fælles sagsfremstilling.

Bilag

- Første udkast til Masterplanen version 1.0 eftersendes.

Der var i Limfjordsrådet enighed om at:

- **Visionen skal holdes på et overordnet niveau:**
 - **Omlægning fra majs til græs er for konkret til at blive beskrevet i visionsdelen. Et sådant tiltag hører til i et senere afsnit om konkrete tiltag.**
- **Udkastet til Masterplanen version 1 havde en tilpas længde.**
- **KKR-formændene spørges i forhold til citering i Masterplanen.**
- **Fokus ikke kun skal være på kvælstof, men på næringsstoffer generelt, og dermed også fosfor, renseanlæg og overløb.**
- **Fortidens synder bør også indgå. Det blev drøftet om landbaseret forurening skal med. Enighed om at være opmærksom på disse og behovet for fællesskab om fakta – Det vi laver på land har en konsekvens – Der indføres en generel formulering om punktkilder.**
- **Når Masterplanen bliver mere konkret i en version 2 ønskes mulighed for kommunerne til at handle selv. Det der er relevant for nogle kommuner, er måske ikke lige så relevant for andre. Rebild påpegede, at drøftelser om sæler og skarver i Limfjorden ikke er så relevant for Rebild Kommune. Lemvig konstaterede tilsvarende, at strandenge er udbredt og håndteres forskelligt i kommunerne.**

7. LIFE-projekt – Naturgenopretning i fjord og på strandenge

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet tager orientering om resultat af borgmestermøde og status for LIFE-projektet i øvrigt til efterretning.

Baggrund:

Limfjordsrådet har sammen med en række eksperter udarbejdet et katalog over mulige restaureringsprojekter i den nordlige del af Løgstør Bredning. Kataloget blev udarbejdet med økonomisk bistand fra Aage V. Jensens fonde.

På Limfjordsrådets møde 07.06.2019 blev det besluttet, at der skulle arbejdes videre med projektet med henblik på en Life-ansøgning i 2020.

Projektet er geografisk placeret i de fem kommuner: Vesthimmerland, Jammerbugt, Thisted, Aalborg og Mariagerfjord

Der har 2. juni været møde om projektet og finansieringsplanen med deltagelse af borgmestre, udvalgsformænd og næstformænd i de fem kommuner, der er direkte berørt, hvor borgmestrene tilkendegav deres støtte til projekt og finansieringsplan. Der har endvidere været drøftelser med fonde og staten.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

8. Cheminova forurening ved Sælhundeholmløbet ved Thyborøn

Indstilling:

Aalborg Kommunes repræsentant Keld Kvist indstiller, at:

- Limfjordsrådet drøfter synspunktet i artikel om gammel Cheminova forurening
- Limfjordsrådet anmoder Miljøstyrelsen om at få kortlagt forureningsfrontens udbredelse fra Rønland og ud imod Sælhundeholmløbet og dermed får afklaret om fronten er nået ud og giften siver ud i Limfjorden, og hvis det er tilfældet, at der snarest iværksættes afværgeforanstaltninger og oprensning af den gamle forurening.

Sekretariatet indstiller, at:

- Sekretariatet kontakter involverede myndigheder med henblik på afdækning af yderligere viden om problemets omfang og en faglig vurdering.

Baggrund:

I en artikel i Nordjyske (vedlagt) argumenterer Bjarne Hansen for, at oprensning af Sælhundeholmløbet ved Thyborøn og den efterfølgende håndtering af det oprensede sand skulle være årsag til tidligere rapporteret døde sild i vinteren og nu også østers. I artiklen antages forureningen at stamme fra udsivning af stærkt forurenende giftige stoffer fra Cheminovas giftdepoter på Rønland.

Kystbeskyttelsesloven bestemmer, at rent oprenset sediment skal genanvendes. Materialet genanvendes efter følgende prioriteter:

- Bypass - videreførelse af sedimentet langs kysten. Strækningen ligger læværts den konstruktion, der standser sedimenttransporten. Forudsætningen er, at sandet ikke er forurenede og i praksis skal der være et behov nedstrøms konstruktionen.
- Nyttiggørelse – anvendelse til andre formål end bypass, f.eks. opfyldning eller fodring på kyststrækninger, der ligger uden for et eventuelt område til bypass.

Kystdirektoratet har 26.11.2018 meddelt tilladelse til at foretage bypass med op til 60.000 m³ /år rent oprensningssediment fra sejlrenden Sælhundeholm Løbet i Limfjorden over en periode på 10 år. Ansøger er Kystdirektoratet. Tilladelsen er meddelt på en række vilkår om bl.a. bypassområdet.

Bypassområdet ligger i Natura 2000-område nr. 28 "Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø". Kystdirektoratet har i henhold til habitatbekendtgørelsen for søterritoriet vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Det fremgår af afgørelsen, at bypassområdet er på 54 ha, og at bypass vil ske på en vanddybde over 6 meter. Sedimentet kommer fra sejlrenden Sælhundeholm Løbet og er vurderet som værende rent sediment. Det forventes, at oprensningen sker én gang årligt, men det kan være styret af opstået behov. Oprensningen har i årevis ligget i ca. samme leje som de ansøgte 60.000 m³ /år, som hidtil er klappet på Gåseholm.

Kystdirektoratet har begrundet afgørelsen med, at sedimentet der ansøges om tilladelse til bypass af, anses for at være rent. Sedimentet er blevet miljømæssigt vurderet af Miljøstyrelsen, som har oversendt sagen til behandling efter kystbeskyttelseslovens regler om bypass og nyttiggørelse.

Ansvar for forurenede havbundsmaterialer afhænger af kilden til forureningen. Hvis forureningen stammer fra en jordforurening, kan forureningen potentielt blive omfattet af regionernes offentligt prioriterede indsats. Det er i den forbindelse en forudsætning, at forureningen er sket via en jordforurening og ikke ved udledning af spildevand eller lignende.

Bilag

- Kopi af artikel fra Nordjyske vedlægges.

Sekretariatets indstilling blev godkendt. Mange myndigheder er involveret og fakta skal afdækkes. Punktet behandles igen på Limfjordsrådets møde 25. september.

9. Havørred Limfjorden 2021-2024

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller, at:

- Limfjordsrådet godkender projektbeskrivelsen.

Baggrund:

- 10 af Danmarks mest produktive havørred-åer har deres udløb i Limfjorden, og derfor trækker et stort antal fisk gennem fjorden hvert år som en del af deres livscyklus.
- Med Havørred Limfjorden sikrer en certificeringsordning, at lystfiskere, der besøger Limfjorden, kan få kvalificeret hjælp til fiskeriet. Pt. er 7 grejbutikker, 40 overnatningssteder, 3 båd/kajakudlejere og 6 lokale guider certificeret som særligt lystfiskervenlige, og flere er på vej. Vi oplever stor opbakning fra erhvervsaktører til projektet.
- Omdrejningspunktet for Limfjorden som lystfiskerdestination er hjemmesiden www.havørredlimfjorden.dk. Denne blev relanceret i 2019 og er gået fra 5.000 årligt besøgende til 3.500 besøgende om måneden.
- Formidling på de sociale medier er kraftig øget og rigtig mange følger vandløbsindsatsen via nyheder og videoklip, der synliggør det kommunale arbejde med vandløbsprojekter. God måde at promovere det arbejde kommunerne laver til en målgruppe der er meget interesseret.

Projekt Havørred Limfjorden løber indtil udgangen af 2020 og ovenstående bullets motiverer og giver anledning til at overveje projektets videre forløb. På baggrund af erfaringer lægger sekretariatet op til, Havørred Limfjorden fortsætter arbejdet med følgende fokusområder:

- Grundproduktet - sikre havørredens gyde- og levesteder og vandmiljøet i øvrigt.
- Erhvervsudvikling – sikre en god service (viden) og attraktive oplevelser (produkter)

- Branding og markedsføring – sikre en ærlig og autentisk fortælling om Limfjordens bæredygtige, vilde og naturlige havørreder.

De 3 fokusområder hænger tæt sammen, og erfaringerne viser, at der er stor synergi i, at de konkrete indsats i de 3 områder sammentænkes.

Økonomi

Fire LAG'er (Thy-Mors, Jammerbugt-Vesthimmerland, Skive-Viborg og Småøerne) har givet tilsagn om at medfinansierer projektet med hver 150.000 kr. Miljøstyrelsen har via Strandoprydningspuljen desuden givet tilsagn til en medfinansiering på omkring 242.000 kr.

Med den foreløbige projektbeskrivelse forventes et nyt projekt for perioden 2021-2023 budgetmæssigt at være på minimum 3.821.488 kr. Ved deltagelse af de 10 kystkommuner svarer dette til hver deltagende kommune betaler 88.000 kr. årligt.

Bilag

- Projektbeskrivelse for Havørred Limfjorden vedlægges.

Indstilling godkendt – Ansøgning om medfinansiering sendes til de ti kommuner med kyststrækning til Limfjorden.

10. Presse

Indstilling:

Embedsmandsgruppen indstiller:
At eventuelle henvendelser fra / til pressen drøftes.

Formandsabet havde ikke modtaget henvendelser fra pressen op til rådsmødet.

11. Orientering/Bordet rundt.

- Ålegræs og sejlads med store skibe

SDU vurderer på baggrund af nationale og internationale erfaringer, at sejlads med store skibe i Langerak kan være en udfordring i forhold til sediment ophvirvling og fasthæftelse af ålegræs. Der er dog behov for yderligere studier i Langerak for at kunne vurdere effekten af sejladsen med sådanne skibe.

En foreløbig forundersøgelse vil med en investering på i størrelsesorden kr. 100.000 kunne afdække om der er et problem. Herefter kan yderligere undersøgelser give en større indsigt i effekt og omfang.

12. Eventuelt.